

demiyor. Seramik sanatçıları biri birlerinden ne kadar farklı olurlar sa olsunlar kil'in doğasını başka türlü yorumluyorlar. Kil-sır fırın üçgeni **İYİ BİÇİM** yaratılırken herhangi bir iyi biçim olayının üstüne çıkıyor. Buna **KİL FORM**'da diyebiliriz. Böyle bakınca seramiğin, heykelde olduğu gibi kilden yapılan, kalıbı alınan, polyester veya bronz dökülen biçimlerden farklı bir estetiği olduğunu artık iyice kavnyoruz.

Deneysel düşüncemizin bu aşamasında bu farkı kötü istismar eden 19'uncu asır kökenli, modası geçmiş bir sanat tarihi sınıflandırması akla geliyor. "**Minor-Arts**" ve "zenaat" sınırlaması. Sanat Tarihi biliminin emekleme döneminde Resim, Heykel, Mimari gibi **Yüksek** sanatlar ve onun yanısıra sanatın stratosferinden nasibini bir türlü alamayan örneğin seramik.

Yirminci yüzyılın Plastik Sanatlardaki radikal öncüleri ve düşünürleri bu ayrımı haklı olarak yıktıyorlar. Bauhaus'un kurucularından ünlü W. Gropius bu konudaki görüşlerinin bir bölümünü şöyle somutluyor: "Birinci sınıf dizaynlanmış bir sandalye ikinci sınıf bir resinden daha iyi sanattır."

Bu gelişmelerin ışığında Türkiye'de kısa sürede büyük aşamalar yapmış olan seramik sanatına ve sanatçılara yüzelli yıl öncesinin "elitist" gözlüklerinden bakmak gerekir. Konuşmamızın bu bölümüne geçici bir nokta koyduk ve yirmi yıl öncesine giderek Can Değer'e bir soru sordum:

Güzel Sanatlar Akademisinin düzenlediği 5'inci Uluslararası Seramik Sergisi ve kendisinin aldığı **Gümüş Madalya**.

Türk Seramiğinin ve Candeğer'in Uluslararası bir sergide hiç ezilmeden bu denli başarılı olması gerçekten unutulmıyacak bir olaydı. Candeğer bu oluşumu birçok yönleriyle ARGOS dergisi, Kasım 1988 sayısına açıklamıştı, ama bu röportaj bana biraz fazla kuru gelmişti. Atmosfer yoktu. Kendi bellegimi zorlayarak 1967'den onbeş yıl geriye gitmeye çalıştım. Kopuk kopuk da olsa Türk seramiğinin

CANDEĞER FURTUN'un yapıtları V. Uluslararası Çağdaş Seramik Sergisi'nde görülüyor.

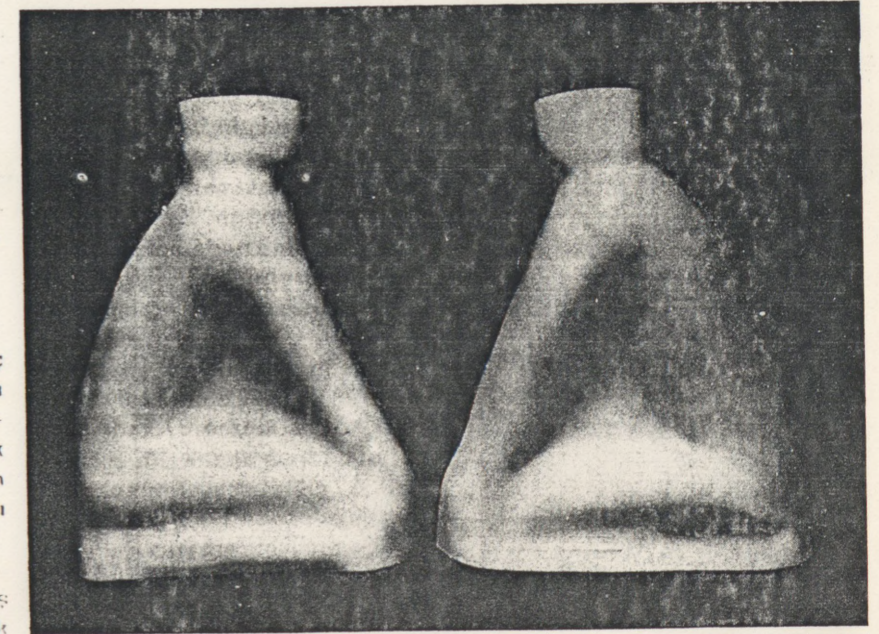
o önemli mayalanma ve çıkış döneminin bazı yönlerini anımsadım.

1950'li yıllarda Robert Koleji orta ve lise yıllarında bir Plastik Sanatlar Kulübü'müz vardı. Danışman hocamız Sayın İlhami Demirci idi. Hafta sonları Beyoğlu'na çıkar Fransız Kültür Merkezi, Genar Kitabevi, Maya Galerisi, İnci Pastahanesi, Çiçek Pasajı gibi yerlere uğradık...ve doğaldır ki Beyoğlu sinemalarının altın çağı idi.

O dönemde, 1953'de Sadi Diren'in Maya Galerisi'ndeki sergisi-

ni ve daha önce (1951) Füreyla Koral'ın açtığı sergisini kaçırmıştık, ama kısa bir süre sonra seramikle ilgili başka olaylar yakaladık.

O sırada Çin'den bir misyonerin oğlu olan **Tom Kendall** adında bir ressam ve seramikçi (bu biraz dilantantizm kokuyor ama belki biraz da öyleydi.) okulumuza geldi ve kulübümüzün danışmanı oldu. Tomasız kil şeritlerden ince çanaklar yapardı çoğunlukla. **Bernard Leach** (kitabını da bize o tanıttı) ve Paris'teki seramikçi Ma-

CANDEĞER FURTUN — "Figür 2" 1988. Seramik form. 66 x 51 x 14 cm.